

Handläggare: Helén Örtegren
Telefon: 08-508 23 051

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2012-03-22

Planerad förskoleutbyggnad under 2012-2017

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner stadsdelsförvaltningens lägesrapport över planeringen för förskoleutbyggnad under 2012-2017.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Gunnar Ohlsén
avdelningschef

Sammanfattning

Antalet barn i åldrarna 1-5 år i behov av förskoleplats inom Hägersten-Liljeholmen beräknas öka från 5213 barn år 2012 till 6048 barn år 2015 och till 6122 barn år 2017. Stadsdelsförvaltningen presenterar planerad förskoleutbyggnad per stadsdelsområde för perioden 2012-2017. Nettoutbyggnaden under den aktuella perioden omfattar 95 nya avdelningar och drygt 1290 förskoleplatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhällsplanering och avdelningen för förskola. Information om ärendet gavs till de fackliga organisationerna den 13 mars 2012.

Bakgrund

Det finns idag 62 kommunala och 14 privata förskolor inom Hägersten-Liljeholmen. Drygt 90 procent av barnen i åldrarna 1-5 år är inskrivna inom de kommunala och privata förskolorna. År 2012 beräknas 5213 barn i åldrarna 1-5 år ha behov av förskoleplats inom stadsdelen. År 2015 visar prognosen att upp till 6048 barn (1-5 år) kommer att ha behov av förskoleplats inom stadsdelen och upp till 6122 barn år 2017.

Förvaltningen utreder och projekterar för nya förskoleplatser för färdigställande under perioden år 2012-2017. En del projekt är mycket osäkra - lämpligheten för ett antal projekt utredas pedagogiskt, tekniskt och ekonomiskt, detaljplanarbeten pågår och tillfälliga och permanenta bygglov måste godkännas. Utöver svårigheterna att planera för nya förskolor, behöver stadsdelsförvaltningen löpande ersätta de förskoleplatser som idag finns inrymda i skollokaler och i paviljonger med tidsbegränsade tillfälliga bygglov.

De förskolor som SISAB övertog från Gatu- och fastighetskontoret år 2006 är till stor del byggda med högriskkonstruktioner med bl.a. platta på mark och otillräcklig byggnadsteknik. Många av dessa förskolebyggnader börjar byggnadstekniskt ta slut och behöver så småningom antingen rivras och ersättas med en ny byggnad eller totalrenoveras.

Befolkningsprognos

Stadsdelsförvaltningen har löpande kontakt med stadsbyggnads- och exploateringskontoret samt med aktuella byggföretag för att uppdatera planeringsunderlaget för planerad och pågående nybyggnation av bostäder i området. Förvaltningens bedömning är att bostadstillskottet och därmed även befolkningsökningen blir högre än vad Utrednings- och statistikkontorets (USK) prognos visar. Drygt 9205 nya bostäder är planerade att färdigställas under åren 2012-2017 inom Hägersten och Liljeholmen. Ytterligare 1035 nya bostäder är idag planerade för inflyttning under åren 2018-2020.

Svårigheterna att finna ett pålitligt prognosunderlag, där hänsyn tas till både planerade och beslutade bostadsprojekt, har lett till att stadsdelsförvaltningen har justerat befolkningsprognosen för åldrarna 1-5 år med ett underlag som är

uppdaterat både i volym och enligt byggherrarnas faktiska tidsplaner.
 Beräkningsunderlaget för framtida behov av förskoleplatser justeras löpande.

Överskott alternativt underskott per stadsdelsområde och år

Stadsdelsförvaltningen har som målsättning att balansera antalet tillgängliga förskoleplatser med behovet av förskoleplatser inom respektive stadsdelsområde. Förutsättningarna att balansera tillgång och efterfrågan är dock mycket olika inom Hägersten-Liljeholmen som helhet beroende på bl.a. tillgången till byggbar mark, pågående bostadsbyggnation, demografisk mix, tillgängliga kommersiella lokaler som kan anpassas till förskola och skick på befintligt förskolebestånd.

Tabell: Beräknat överskott (+)/underskott (-) förskoleplatser per område och år utifrån dagens planerade förskoleutbyggnad

Stadsdelsområde	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aspudden	5	5	76	61	-16	-12
Fruängen	115	36	103	75	60	22
Gröndal	-2	-42	-66	-18	10	26
Hägersten	94	134	125	113	82	101
Hägerstensåsen	-67	-65	-58	-94	39	59
Liljeholmen	-99	-182	-153	-161	-280	-192
Midsommarkransen	10	80	150	-188	26	20
Mälärhöjden	52	58	64	79	85	91
Västberga	-142	-98	-117	-63	-55	-66
Västertorp	-131	-114	-4	101	92	116
Totalt	-165	-188	120	-95	43	165

Trots omfattande planering för och utredning av utbyggnad av nya förskoleplatser, måste stadsdelsförvaltningen fortsatt högprioritera utbyggnaden för att kunna hålla barnomsorgsgarantin under perioden år 2012-2015. Det beräknade underskottet av platser motsvarar år 2012 165 platser och år 2015 95 platser. Av erfarenhet motsvarar underskottet under året, det kommande behovet av en utökning av platser för inskrivning i januari året därpå.

Presentationen av förskoleplaneringen är en ögonblicksbild, där förutsättningarna ändras kontinuerligt beroende på bl.a. akut uppkomna behov av att riva en befintlig förskola p.g.a. exempelvis omfattande fuktproblem eller nya tillkommande detaljplaneförslag med fler bostäder. Stadsdelsförvaltningen

bedömer att långsiktig balans mellan tillgång och efterfrågan av förskoleplatser uppnås under år 2016 med ett marginellt överskott.

Planerade förskoleprojekt under 2012-2017

Varje projekt presenteras kortfattat per stadsdelsområde. En sammanställning av förskoleprojekten kan läsas i bilaga 1 där projekten presenteras per år. I bilaga 2 kan projektplaneringen läsas område för område. Vänligen notera att stadsdelsförvaltningens administrativa förskoleområden inte alltid följer USK:s stadsdelsavgränsningar.

I de fall förändringar gäller befintliga förskoleverksamheter vars lokaler ska avvecklas tillfälligt eller permanent antingen p.g.a. tillfällig evakuering i samband med om-, ny- eller tillbyggnad eller att tidbegränsade bygglov för paviljonger upphör, kommer den berörda förskolan att involveras i god tid för planering av flytt.

Aspudden

Karta 1: Projekt - Aspudden

1. Förskolan Grågåsen, Erik Segersälls väg 24
2. Evakueringspaviljong Förskolan Grågåsen, Stenkilsgatan 6
3. Förskolan Flyttfågeln, Stenkilsgatan 7

SISAB:s ursprungliga förskolebyggnad för förskolan Grågåsen revs under år 2011 p.g.a. att den tekniska livslängden var slut för byggnadskonstruktionen och en ny detaljplan för en utökad förskolebyggnad tas nu fram. När befintliga fristående förskolebyggnader av någon anledning behöver rivas och ersättas, utreder

stadsdelsförvaltningen om det är möjligt att bygga större än den ursprungliga byggnaden för att skapa fler platser och utnyttja marken mer effektivt. Förskolans verksamhet har evakuerats till en paviljong med tidsbegränsade bygglov. Förskolan kommer att flytta in i sina nya permanenta lokaler under år 2014.

Förskolan Flyttfågeln är inrymd i paviljonger med tidsbegränsade bygglov t.o.m. år 2016.

Fruängen

Karta 2: Projekt - Fruängen

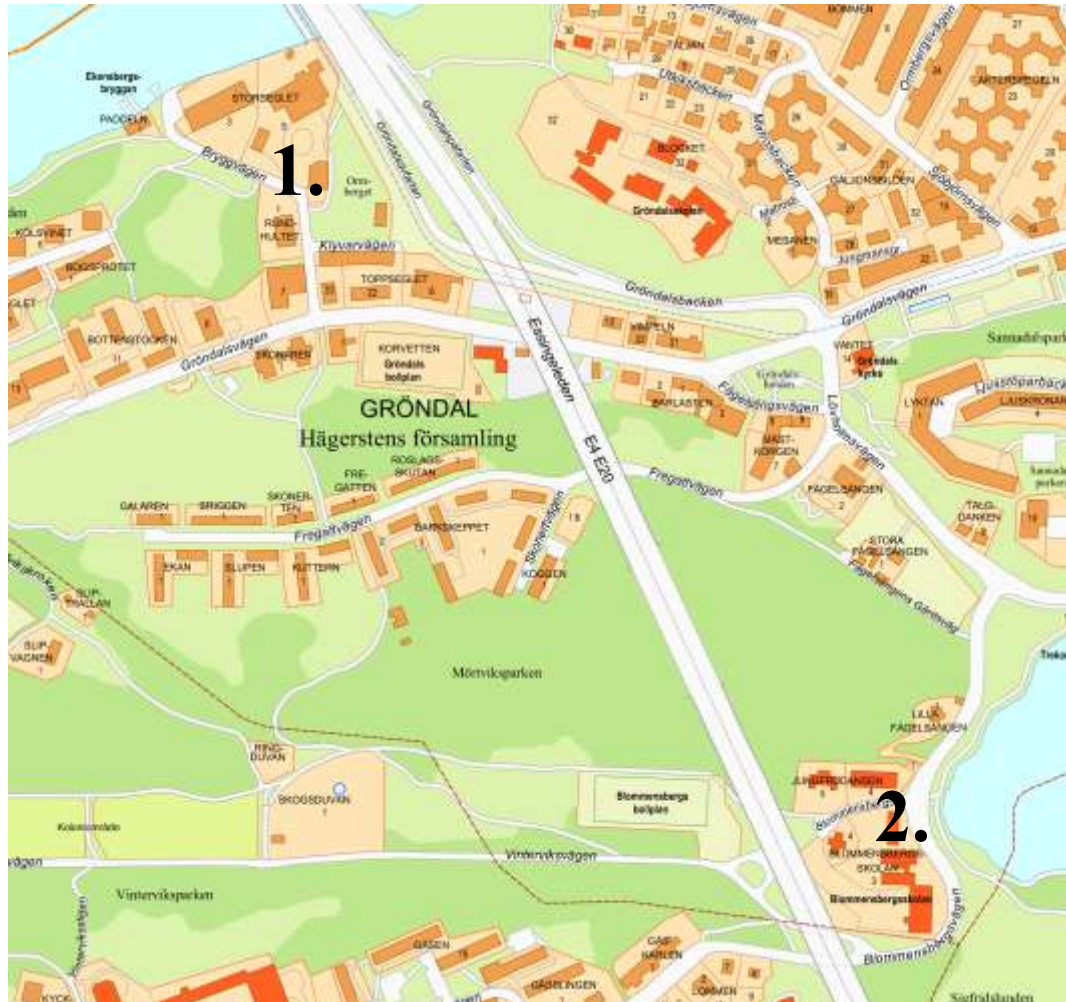
1. Ny förskola, Emilia Fogelklous gata, kv. Tältlägret 5
2. Förskolan Ellen Fries, Ellen Fries gata 10
3. Förskolan Hanna Rydh, Hanna Rydhs gata 5

Den privata anordnare Pysslingen kommer att öppna en ny förskola på Emilia Fogelklous gata inom kvarteret Tältlägret 5 under år 2014.

De båda paviljongerna inom förskolorna Ellen Fries och Hanna Rydh har tidsbegränsade bygglov och måste avvecklas under år 2017 respektive år 2018. Förskolan Ellen Fries huvudbyggnad berörs inte av avvecklingen av paviljongen. Förskolan Hanna Rydh kommer att behöva en ny lösning för tillagning och hantering av mat, då förskolans kök idag är inrymt i paviljongen.

Gröndal

Karta 3: Projekt - Gröndal

1. Två nya förskolor, Bryggvägen, kv. Storseglet
2. Förskolan Vinterviken, Blommensbergsvägen 116a

I samband med bostadsbyggnadsprojektet Bryggvägen, kommer två separata förskolor att byggas i bottenvåningar i bostadsbebyggelse inom kvarteret Storseglet under åren 2015 respektive 2016.

Förskolan Vintervikens paviljong med tidsbegränsat bygglov kommer att avvecklas under år 2016.

Hägersten

Karta 4: Projekt - Hägersten

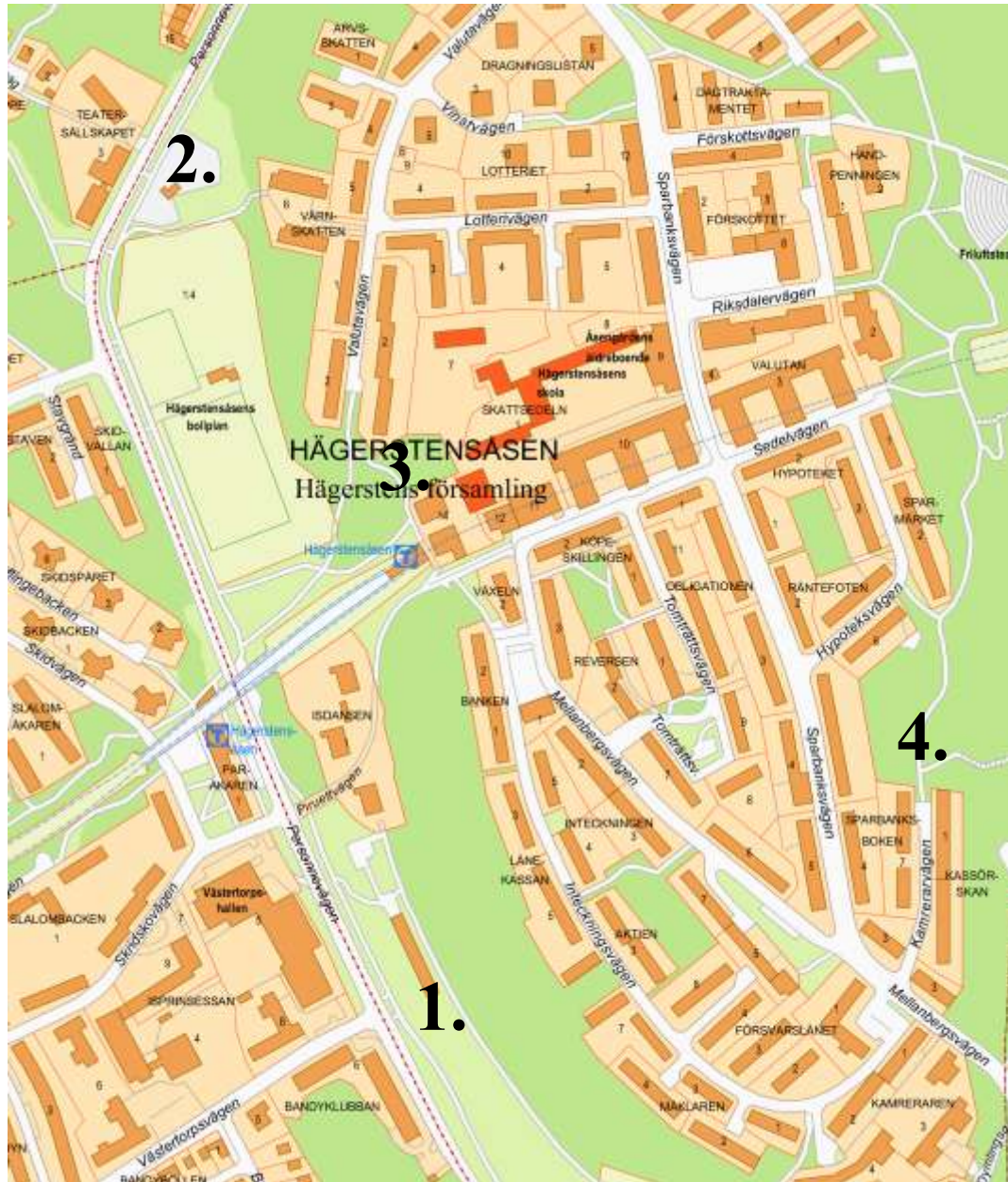
1. Förskolan 88:an, Selmedalsvägen 88
2. Ny förskola, Instrumentvägen, kv. Plomben 1
3. Ny förskola, Torsslowsbacken, kv. Maja Myra
4. Förskolan Solgläntan, Selmedalsvägen 100

Förskolan 88:an med allmän förskola och öppen förskola har under januari-februari 2012 evakuerats till andra lokaler, med anledning av att en omfattande fuktskada upptäcktes. Förskolans båda byggnader rivs inom kort och en paviljong med tidsbegränsat bygglov kommer att byggas inom fastigheten. I samband med återflytten från evakueringslokalerna under hösten i år, kommer verksamheten att utökas med två avdelningar.

En förskola kommer att startas upp på Instrumentvägen i kvarteret Plomben 1 i Örnberg under januari 2013. I kvarteret Plomben kommer fyra nya bostadskvarter byggas och förskolan kommer att vara inrymd i bottenvåningen på ett av dessa.

Ett detaljplanearbete pågår rörande Axelsberg och Hägersten. I nuvarande förslag kommer förskolorna Solgläntan och 88:an att rivas och en ny förskola kommer att byggas på Torsslowsbacken inom kvarteret Maja Myra som en ersättning. Den nya förskolan är planerad att vara klar under år 2017.

Hägerstensåsen

Karta 5: Projekt - Hägerstensåsen

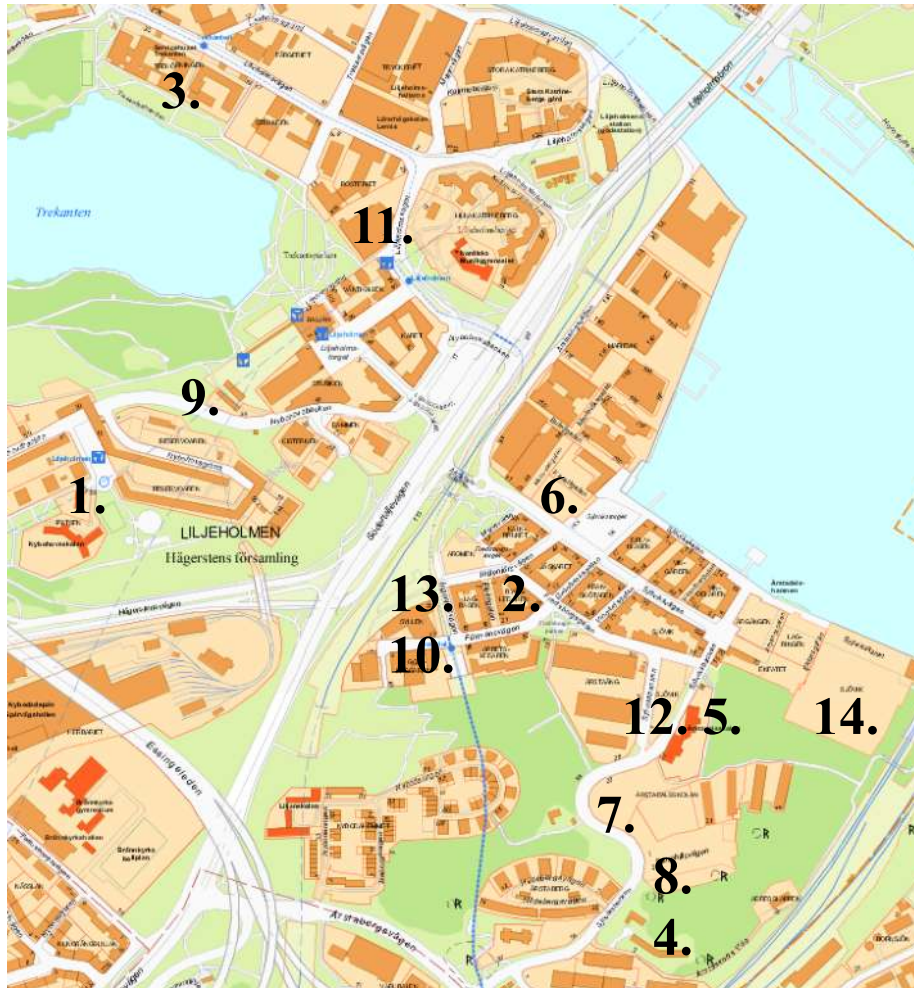
1. Förskolan Mellanberget med tillkommande annex, Personnevägen 91-93
2. Ny förskola, Personnevägen 65
3. Ny förskola, Valutavägen, kv. Skattsedeln
4. Ny förskola, Kamrerarvägen, kv. Sparbanksboken

Den befintliga förskolan Mellanberget kommer att utökas med ett paviljongannex med tidsbegränsat bygglov under hösten 2012. De två förskolepaviljongerna kommer att avvecklas under år 2016 i samband med att tre nya förskolor kommer att färdigställas.

SISAB har fått i uppdrag att utreda möjligheten att bygga en ny fristående förskola mitt emot den befintliga förskolan Solbacken. För genomförandet krävs en ny detaljplan. Förskolan planeras vara klar under år 2016. I samband med den planerade nya bostadsbebyggelsen på Hägerstensåsen, planeras två förskolor. En inrymd i bostadshus på Valutavägen inom kvarteret Skattsedeln och en friliggande på Kamrerarvägen inom kvarteret Sparbanksboken för uppstart under 2016.

Liljeholmen, Årstadal och Årstaberget

Karta 6: Projekt - Liljeholmen, Årstadal och Årstaberget

1. Förskolan Pytsen, Nybohovsbacken 55
2. Förskolan Parken - nytt annex, Förmansvägen 29
3. Förskolan Sjötorget, tillfällig lokal, Lövholmsvägen 25
4. Förskolan Årstaberget, Årsta skolväg 3
5. Förskolan Årstadal, Sjöviksbacken 19
6. Förskolan Sjötorget - ny lokal, Marieviksgatan 47, kv. Marievik 33
7. Ny förskola, Sjöviksbacken, kv. Årstadalsskolan 3
8. Ny förskola, Sturehillsvägen, kv. Årstadalsskolan 3
9. Ny förskola, Nybohovsbacken
10. Ny förskola, Förmansvägen, kv. Golvläggaren
11. Ny förskola, Liljeholmsvägen 32, kv. Rosteriet 7
12. Ny förskola i Backhuset, Sjöviksbacken, kv. Sjövik 7
13. Ny förskola, Förmansvägen, kv. Syllen

14. Ny förskola, Sjöviksvägen, kv. Sjövik 5

Liljeholmen, Årstadal och Årstaberget är stadsdelens mest expansiva områden. Underskottet av platser inom delområdena ökar tyvärr trots stora ansträngningar för att behovet av förskolor tidigt ska tas med i planeringen av nya bostäder.

Stadsdelsförvaltningen söker tillsammans med Utbildningsförvaltningen efter lämpliga lokaler inom Årstadal för en ny grundskola och upp till elva nya förskoleavdelningar för färdigställande under 2012-2017. Hänsyn till dessa tillkommande platserna är inte tagen i tabellen ”Beräknat överskott (+)/underskott (-) förskoleplatser per område och år”.

Bara inom områdena Liljeholmen, Årstadal och Årstaberget planeras redan idag för 33 nya förskoleavdelningar.

Den befintliga förskolan Pytsen har efter årsskiftet utökats med en avdelning efter anpassning av förskolelokalerna. Förskolan Parken utökades under januari i år med en ny avdelning inrymd in en butikslokal, som med tidsbegränsat bygglov har anpassats för förskoleverksamhet.

Under tiden beslut bereds angående den framtida planeringen för Trekantens servicehus, kommer sex bostadslägenheter att anpassas för en tillfällig förskola – förskolan Sjötorget. Förskolan Sjötorget kommer att flytta till sina permanenta lokaler inom kvarteret Marievik 33 i Årstadal under år 2013. Förskolans lokal kommer då att vara inrymd i bottenvåningen i ett nybyggt bostadshus. De tillfälliga förskolelokalerna kommer att återgå som bostäder efter flytten.

Under året kommer förskolan Årstadals lokaler att övergå till Årstadalsskolan och förskolans verksamhet kommer att flytta till tillbyggda paviljonger med tidbegränsade bygglov inom förskolan Årstaberget. Förskolan Årstaberget kommer efter tillbyggnaden att starta upp två nya avdelningar under hösten 2012.

En ny förskola kommer att öppnas på Sjöviksbacken i kvarteret Årstadalsskolan 3 under januari 2013. Förskolan kommer att vara inrymd i bottenvåningen på ett nybyggt bostadshus.

Ett detaljplanearbete pågår angående bostadsbebyggelse längs Nybohovsbacken. En fristående förskola kommer att byggas av SISAB i anslutning till de nya bostäderna för uppstart under år 2014. Under år 2014 kommer en ny förskola att

öppnas på Sturehillsvägen inom ett nybyggt bostadshus i kvarteret Årstadalsskolan 3.

Två förskolor inrymda i bostadsbebyggelse planeras starta upp under år 2015 på Förmansvägen i kvarteret Golvläggaren samt på Liljeholmsvägen inom kvarteret Rosteriet 7. Under år 2016 kommer en ny förskola att färdigställas inrymd i bostadshuset i "Backhuset" på Sjöviksbacken i kvarteret Sjövik 7.

Förskolan Årstabergs båda paviljonger med tidsbegränsade bygglov kommer att avvecklas i två steg under år 2016 respektive år 2017.

Två förskolor kommer att färdigställas under år 2017 i bottenvåningar i nybyggda bostadshus på Förmansvägen inom kvarteret Syllen och på Sjöviksvägen inom kvarteret Sjövik 5.

Midsommarkransen

Karta 7: Projekt - Midsommarkransen

1. Ny förskola, Majstångsvägen 6, kv. Kastanjen 7
2. Ny förskola, Kransbindarvägen, kv. Snöbärsbusken
3. Förskolan Brandstegen, Höstgatan 14 A och B
4. Förskolan Skogsgläntans annex, Fastlagsvägen 68
5. Ny förskola, Mobilgatan, kv. Telefonstolpen

En förskola inom det tidigare servicehuset Kastanjen, på Majstångsvägen inom kvarteret Kastanjen 7, planeras att vara klar för uppstart under år 2013. En fristående förskola, som kommer att ägas av SISAB, kommer att färdigställas under år 2014. Förskolan kommer att ligga på Kransbindarvägen.

Förskolan Skogsgläntans paviljong och förskolan Brandstegen's båda paviljonger med tidsbegränsat bygglov, kommer att avvecklas under år 2015. Förvaltningen kommer under arbetet med områdesprogrammet för Aspudden och Midsommarkransen verka för att permanenta ersättningstomter tas fram för de paviljonger som ska avvecklas i området. Kapacitet för motsvarande 16 förskoleavdelningar behövs.

Under år 2016 planeras en förskola öppnas i bottenvåningen i bostadshus som byggs på Mobilgatan inom kvarteret Telefonstolpen.

Mälarhöjden

Karta 8: Projekt - Mälarhöjden

1. Förskolan Juvelen, Slättgårdsvägen 74

Förskolan Juvelen är inrymd i en paviljong med tidsbegränsat bygglov. Paviljongen kommer att avvecklas under år 2018.

Västberga

Karta 9: Projekt – Västberga

1. Ny förskola, Borrvägen 3-5, kv. Smältrullen 7
2. Ny förskola, Midsommarvägen, kv. Timotejen 17

Den privata anordnare Pysslingen bygger en förskola på Borrvägen i kvarteret Smältrullen 7 med planerad start av verksamheten under år 2013.

En förskola är planerad för färdigställande under år 2015 inom bostadshuset på Midsommarvägen i kvarteret Timotejen 17.

Västertorp

Karta 10: Projekt – Västertorp

1. Förskolan Vasan och Minivasan, Vasaloppsvägen 110-112
2. Förskolan Snöbollen, Snöbollsgränd 3
3. Förskolan Isbjörnen, Isgränd 6

Ett antal projekt är planerade för befintliga förskolebyggnader i Västertorp. För att underlätta evakuering av förskoleverksamheten, kommer en paviljong att ställas upp i Västertorp under byggtiden. Placeringen är ännu inte fastställd.

Förskolan Vasans och Minivasans byggnader är i behov av upprustning. I syfte att skapa en sammanhållen förskola, att använda marken effektivt och för att få mer ändamålsenliga lokaler, kommer de två byggnaderna att rivas under år 2013 och ersättas med en ny förskolebyggnad. Återflytt är planerad under år 2014.

Förskolan Snöbollen kommer att evakueras år 2014 under en om- och tillbyggnad av den befintliga förskolebyggnaden. En utökning av verksamheten kommer att ske redan under evakueringen. Återflytt kommer att ske under år 2015 då ytterligare en avdelning kommer att öppnas.

Förskolan Isbjörnen kommer att evakueras år 2016 inför en om- och tillbyggnad av förskolan. En utökning av verksamheten kommer att ske i samband med

evakueringen. Förskolan planeras att återflytta år 2017 till ordinarie lokaler, parallellt med att evakueringspaviljongen avvecklas.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadens stimulansbidrag för förskoleutbyggnad är en viktig bidragande orsak till att hyror för nybyggda förskolor kan hållas nere genom att delar av bl.a. projekteringskostnader och anpassningskostnader kan betalas av mot faktura i samband med inflyttning. Detta gäller i synnerhet för en expansiv stadsdel som Hägersten-Liljeholmen där stor del av förskolebeståndet är om-, till- eller nybyggt under de senaste tio åren.

Enligt stadens gällande regler för stimulansbidrag för förskoleutbyggnad, betalas inte stimulansbidrag ut för evakueringslösningar eller för ersättningslokaler om förskolor måste återlämna lokaler till grundskolor. Stadsdelsförvaltningen arbetar målmedvetet med att finna effektiva lösningar både tekniskt, pedagogiskt och avtalsmässigt som möjliggör att hyreskostnaden per inskrivet förskolebarn kan hållas inom verksamhetens budget. Extraordinära kostnader som evakueringar och ersättningslokaler för förskolor som inrymts i skollokaler, måste tyvärr belasta förskolornas framtida hyror då stimulansbidrag saknas.

Det är väsentligt för arbetet att balansering av tillgång med efterfrågan av förskoleplatser är prioriterad vid den fortsatta planeringen av nya bostäder. Det är mycket kostsamt och till och med i princip omöjligt att i efterhand komma ikapp om inte tillräckligt antal nya förskoleplatser matchas med tillskott av nya bostäder.

Bilagor

1. Förskoleprojekt – tillkommande platser netto per år
2. Förskoleprojekt – tillkommande platser netto per stadsdelsområde